

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland, e. V.

684 Hüttenfeld über Lampertheim

Schloß Rennhof - Telefon 22

ROMUVA

Nr.5 (84) 1966 m.rugsėjo 8 d.

Šis leidinys leidžiamas
rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, ma-
loniai prašoma nurodyti šaltinį.

LIETUVIŠKŲJŲ STUDIJŲ XIII SAVAITE

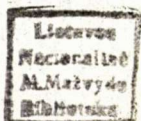
Šių metų Lietuviškųjų studijų savaitė Europoj įvyko drauge su jaunimo stovykla liepos 31 d.-rugpiūčio 7 d. Hüttenfelde-Romuvoj, Vasario 16 gimnazijos patalpose.

Nors šios savaitės paskaitos nebuvo sutelktos aplink vieną centri-
nę temą, tačiau galima tarti, kad jaunimas iševijoj pasidarė dėme-
sio centre, nes jaunimo klausimą judino net trys paskaitininkai:
Dr. J. Norkaitis "Generacijų problemoj", Marina Gorodeckaitė, kalbė-
dama apie antrosios kartos nutautėjimą iševijoj ir dr. A. Musteikis
- apie visuomeninės atsparos pavidalus.

Pažymėtina ši savaitė ir tuo, kad keturi jos paskaitininkai buvo
nauji, jį paskaitas skaitę pirmą kartą. Tarp jų buvo du svečiai iš
JAV-bių- Juozas Tininis, Los Angeles un-to lietuvių kalbos lektori-
rius, skaitęs apie lietuvių kalbos estetinius bruožus, ir jau minė-
tas dr. A. Musteikis, profesorius vienoj Buffalo kolegijų. Šiltai bu-
vo sutikta dirbanti Oxfordo/Anglijoj/ universitete M. Gorodeckaitė,
kuri tarp šios savaitės prelegentų buvo vienintelė moteris, pirmą
kartą mokslinėj paskaitoj prabylanti į lietuvišką auditoriją. Sa-
votiška sensacija buvo Mainz'o un-to lektoriaus Vl. de Faria e Castro
paskaita apie žymųjį lietuvių dailininką ir kompozitorių M. K. Čiur-
lionį. Paskaitos prelegentas buvo Lietuvos rusas, tarnavęs Lietuvos
diplomatinej tarnyboj. Jis su didelė meile mūsų tėvynei ir giliu
įsijautimu į M. K. Čiurlionio pasaulėjautą kalbėjo apie šio dailini-
ko kūrybos prasmę, susiedamas ją su XX amž. pradžios Europos kultūra
ir lietuviško peizažo elementais.

Kiti trys paskaitininkai Lietuviškųjų studijų savaitių dalyviams
buvo pažįstami iš ankščiau. Prof. dr. J. Eretas/iš Bazelio/ kalbėjo
apie Lietuvos politinę padėtį pasaulinėj situacijoje, kurioj pasta-
ruoju laiku didelį vaidmenį užima Sovietų Sąjungos ir komunisti-
nės Kinijos varžybos. Šitos paskaitos proga buvo paminėta ir prof.
J. Ereto 70 metų sukaktis.

Žinomas mūsų meno istorikas dr. P. Reklaitis šį kartą pasirodė atsi-
sakęs savo mėgstamų temų ir kalbėjo apie Vokietijos dabartines po-
litines nuotaikas ir kaip į jas reaguoja lietuviai. Kadangi prele-
gentas stipriai pabrėžė vis didėjančią komunistų infiltraciją per
universitetus, spaudą ir kai kurias organizacijas Vokietijoje, po jo
paskaitos įvyko gyvos diskusijos. Paminėti St. Salkauskio 25-rių me-

tų sukakčiai nuo jo mirties, dr. J. Grinius kalbėjo apie St. Šalkauskį kaip lietuvių tautos ugdytoją, kuris ypač nusipelnė Lietuvai, iškeldamas jai tautinį pašaukimą kaip pareigą sintetizuoti Rytų ir Vakarų kultūras. Prelegento nuomone, nors dabartinė sovietinė okupacija labai varžo lietuviams reikštis savarankiška kūryba, tačiau St. Šalkauskio nubrėžtas lietuvių pašaukimo idealas tebėra aktualus.

Tomis dienomis, kai tebūdavo viena paskaita, vakaro valandas užimdavo jaunimas ir studentai su savo programa. Rugpiūčio 2 d. (antradienį) vakarą delegatai, kurie neseniai turėjo progos dalyvauti JAV Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese ir III Dainų dienoj Chicagoj, papasakojo savo išpūdžius apie tuos du žymius įvykius. Rugpiūčio 1 d. (pirmadienį) jaunimo stovykla ir studentai suruošė mirgantį "laužą". Nors atviroj gamtoj jį sutrukdė lietūs, tačiau jis gerai praėjo ir salėj.

Penktadienis /rugp. 5 d./ buvo skirtas specialiai tėvynei paminėti. Kauno karo muziejaus garsams aidint, vietoj karo invalidų jaunimas, pasipuošęs tautiniais drabužiais, atnešė ažuolų vainiką padėti prie vėliavos, kur yra išbarstyta žemė nuo Lietuvos nežinomojo kareivio kapo, o savaitės vadovas dr. J. K. Čeginskas pasakė kalbą, primindamas lietuvių sukilimą, įvykusį prieš 25 metus prieš sovietinį okupantą. Šio sukilimo reikšmę dr. K. Čeginskas plačiau nušvietė, visiems savaitės dalyviams susirinkus į salę. Čia jis taip pat paminėjo suaktyvėjusių Lietuvos laisvės kovotojų, vienokių ar kitokių būdu komunistų nužudytų /vysk. V. Borisevičiaus, Juozo Lukšos ir kitų/. Antras to vakaro išpūdingas momentas buvo padalinimas visiems dalyviams po plonytę riekelę juodos duonos, kuri neseniai buvo gauta iš Lietuvos.

Šeštadienio vakaras buvo skirtas jaunimo koncertui. Šalia Šiaurės Vestfalijos grupės (vad. O. Krutulytės) ir studentų šokių grupės, šalia akordeono numerių pasirodė ir dvi jaunos solo dainininkės. Anelė Valaitytė padainavo tik dvi lengvesnio pobūdžio daineles, o Laima Stepaitienė atliko tris rimtas lietuvių kompozitorių dainas ir tris operų arijas. Ši pastaroji dainininkė buvo nemaža staigmena, nes p. L. Stepaitienė pasirodė turinti gražų balsą ir jau nemažą jo kultūrą. Kadangi abi dainų atlikėjos dar tebesimoko, yra pagrįstų vilčių iš jų susilaukti profesionalių dainininkių, kokių lietuviams Europoj stinga.

Sekmadienį (rugpiūčio 7 d.) po pamaldų evangelikams ir katalikams įvyko Lietuviškųjų studijų XIII savaitės uždarymas. Dr. J. K. Čeginskas sutrauktai priminė paskaitų svarbesnes mintis, savaitės dalyviai kritiškai pasisakė dėl savaitės programos bei dalyvių ir reiškė pageidavimų ateičiai, pagaliau Jūra Gailiušytė, speciali PLB Centro Valdybos/Clevelande/ delegatė šiai studijų savaitei perskaitė Tėvynei sveikinimą, skirtą perduoti per radiją į Lietuvą. Sveikinimas buvo palydėtas tautinio himno, kuri giėdojo visi dalyviai.

Dalyvių religiniais dvasiniais reikalais rūpinosi ir jiems pataravo kun. J. Urdzė ir J. Stanaitis (evangelikams) ir kun. dr. J. Juraitis (katalikams). Visą savaitę buvo atidaryta jaunų dailininkų kūrinų paroda, tvarkoma A. Krivičko. Parodoj darbų buvo išstatę: T. Burba, J. Jurkonytė, A. Mečytė ir I. Suokaitė. Vokietijos moterys buvo suruošusios tautodailės parodėlę. Organizacijos turėjo savo atskirus posėdžius.

Pastovių savaitės dalyvių buvo 90. Dalyvavusių 1-3 d. svečių buvo dar kelios dešimtys. Savaitės techniniais reikalais rūpinosi Alg. Palavinskas, A. Veršelis ir Al. Grinienė. Ši buvo ir meninės programos organizatorė.

Lietuviškųjų studijų XIII savaitę globojo ir rūpinosi jos materialiniais reikalais PLB Vokietijos Krašto Valdyba su savo tarnautojais.

JAUNIMO STOVYKLA ROMUVOJE

Šiais Jaunimo Metais lietuviškasis jaunimas Vokietijoje turėjo savo suvažiavimą-stovyklą drauge su XIII Europos Lietuviškųjų Studijų savaitę liepos 30-rugpiučio 7 d.d. Vasario 16 gimnazijos sodyba Romuva, šiaip jau vasaros atostogų metu pilna idiliškos ramybės, kur perisi laukinės antys ir suokia lakštingalos, skardenosi lietuviškais balsais ir jaunatviškais dainomis.

Kelios dešimtys brandesniojo jaunimo, ypatingai universiteto studentai, dauguma, nors mažoka dalimi aktyviai, įsijungė į bendrąją studijų savaitės programą, rinkosi tačiau taip pat ir atskirai aptarti savo reikalų bei padraugauti savo tarpe, pasižvalgyti gal taip pat, kiek (!) lelijų ar bijūnų šiomet žydi lietuviškajame darželyje. Dalis vyresniojo jaunimo šauniai vadovavo ir talkininkavo jaunesniesiems už save draugams.

Jaunesnieji (maždaug tarp 15-20 metų), kurių susirinko virš 30, turėjo savo atskirą stovyklą. Gyveno jie gamtoje, palapinėse, kurias parūpino Vokietijos LB pirmininkas kpt. K.J. Valiūnas ir jo kuopos vyrai. Nors naktys buvo neįprastai šaltos, po septyniom antklodėm nesušalo nė vienas. Iš vidaus šildė ūkio šefo J. Subačiaus ir jo bal takepurio personalo tiekiamos kalorijos. Stovyklą globojo Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, o santykius su studijų savaitę derino koordinacinė komisija, susidedanti iš p. A. Grinienės, mokyt. A. Palavinsko ir mokyt. A. Veršelio. Stovyklos komendantas buvo stud. Arvydas. Lینگė iš Hamburgo, mergaičių vadovė-stud. Birutė Augustinavičiūtė iš Clevelando, studijuojanti Strasburge; berniukų - Vasario 16 gimnazijos VIII kl. mokinys, skautų draugininkas Alfredas Starukas; dainų vadovė - stud. Kristina Česnaitė iš Australijos, studijuojanti Heidelberge. Visokiariopą techninę pagelbą teikė mokyt. kun. J. Dėdinas su savo aparatais ir priemonėmis, tapusiais beveik viešąja nuosavybe.

Ir jaunesnieji įsijungė į barzdotojo vairininko dr. K.J. Čeginsko vairuojamos studijų savaitės programos dalį, kuri jiems buvo labiau prieinama. Taip jie dalyvavo studijų savaitės atidaryme, rytinėse katalikų ir evangelikų pamaldose, prof. J. Ereto paskaitoje ir jo pagerbime šiomet jam sukankančių 70 metų proga. Iš Amerikos parvykusių, pavydimomis Jaunimo Metų trumpikėmis apsilvusių "Kongresmonų" - laimingųjų Jaunimo Kongreso Čikagoje dalyvių pranešimo išpūdziai su paveikslais apie savo viešnagę Amerikoje ir susitikimą su kitų kraštų lietuviškojo jaunimo atstovais davė visiems pajusti, kas yra jaunoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Tautiniais rūbais pasipuošę jaunieji dalyvavo išpūdingoje vakarinėje žuvusiųjų pagerbimo eisenoje ir Tėvynės vakaro programoje, o meno bei šokių vakare ypatingai gražiai pasirodė p. Krutulytė-Böhm suorganizuotas Šiaurinio Reino-Vestfalijos jaunimo grupė su tautiniais šokiais ir deklamacijomis, gi Vasario 16 gimnazijos "filisteriai" - su maloniai improvizuota konkurencija.

Šalia to jaunesnieji turėjo ir savo atskirą programą, kur daugiau vietos buvo skiriama dainai, sportui ir draugiškam linksmumui. Dalyviai atsispausdino ir išmoko apie 50 dainų. Nežiūrint dažno lietaus, buvo žaidžiamas tinklinis ir, pasaulinių pirmenybių ženkle,

net pamirštant "tautinį" krepšinį, -futbolas. Rungtynėse prieš vietinę komandą, kur iš abiejų pusių buvo įmušta 14(!) įvarčių, tapo purvinai, bet garbingai iškovotas, vartojant krašto šeimininkų vokiečių terminologiją, vice-laimėtojų vardas.

Visiems lietuviškosios savaitės dalyviams jaunieji surengė nuotaikingą, nors lietingą, laužą, o sau-"slaptą" kino seansą palapinėje su mokyt.kun.J.Dėdino mėgėjišku filmu bei dainomis žvakių šviesoje ir, mielai talkininkaujami mokyt.E.Tamošaitienės, atskirą, su programa ir prizais, šokių vakarą, kurio moderniškus ritmus vos atlaikė senoji pilis.

Netrūko ir rimtosios dalies, kurią moderavo kapel.kun.J.Riaubūnas. Vietoj paskaitų buvo pravesta eilė pašnekėsių, du iš jų su vyresniosios kartos atstovais: su prof.dr.Z.Ivinskiu - apie Lietuvos praeitį, padėtį ir ateitį, su prof.dr.kun.J.Jūraičiu - apie tikėjimo ir mokslo bei gyvenimo santykius. Jaunimas labai įvertino pašnekėsių įdomumą ir abiejų svečių pasisakymų atvirą tiesumą. Nepriklausomybės kovų savanoris - kūrėjas maj.P.Gudelis pateikė, kaip gyvą liudijimą, savo autobiografinių prisiminimų pluoštą. Mokyt.dail.A.Krivickas, šalia jaunųjų dailininkų: Aliutės Mečytės, Tado Burbos, Ingridos Suokaitės ir Janinos Jurkonytės darbų parodos, pristatė ypatingai jaunimui skirtas Lietuvos vaizdų ir liaudies meno parodėles. Lietuviškojo jaunimo padėčiai tėvynėje ir svetur sava patirtimi nušviesti prisidėjo ypatingai stud.Artūras Hermanas, stud.Kristina Česnaitė, stud.Lydija Packedvičiūtė ir Vytautas Brazaitis. Ir patys jaunieji pašnekėsių dalyviai, kurių žymi dalis buvo prieš kelerius metus atvykusių iš Lietuvos, gyvai įsijungė į diskusijas, vieni kitus papildydami.

Rezultatas: Visi dalyviai gavo pajusti gyvą tautos pulsą, sustiprėjo ryšys savo tarpe, su lietuviškuoju jaunimu kitur ir su tikrąja, be prievartos ir melo, gyvąja Lietuva. Tai ir buvo šios stovyklos tikslas.

PLB VALDYBOS ATSTOVĖ ROMUVOJE

Š.m.rugpiūčio mėn.studijų savaitės metu, lankėsi Romuvoje PLB Valdybos įgaliota atstovė Jura Gailiušytė. Ji turėjo pasitarimus su PLB Vok.Kr.Valdyba įvairiais organizaciniais ir kultūriniais reikalais. Jos lankymosi proga š.m.rugpiūčio 5 d. buvo sukviesta lietuviškų organizacijų ir šiaip platesnės visuomenės atstovai bendram pasitarimui. Apsvarstyta 1968 metais įvykstančio PLB Seimo atstovavimo, programos sudarymo bei kiti su tuo rišami reikalai. Aptarta lietuviško jaunimo organizavimo ir atstovavimo problemos. Svarstyta Vasario 16 gimnazijos rūpesčiai ir išreikšta pageidavimas, kad neatidėliojant reikalinga gauti keletą jaunų lietuvių mokytojų iš JAV. PLB atstovė Jura Gailiušytė pasižadėjo perduoti šį pageidavimą bei rūpestį Amerikos lietuviškajai visuomenei ir organizacijoms.

IV PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESAS

Per paskutinį dešimtmetį Pietų Amerikos lietuviai padarė naują ir didelį žingsnį kultūros darbe ir tarpusavio santykių sustiprinime. Tai bendrų kongresų ruošimai kas antri metai.

I-as PAL kongresas buvo suruoštas Argentinos lietuvių, vad.Lietuvai Išlaisvinti Centro, bendradarbiaujant visoms organizacijoms, Kongresas įvyko Avellanodoje 1960 metų gruodžio 2-4 dienomis, ku-

riame dalyvavo Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus atstovai. Daugiausia lietuvių žinoma dalyvavo iš Argentinos didesnių miestų. Tai buvo pirmas lietuvių susiartinimas, kuris išjudino P. Amerikos lietuvius ir pagilino tarpusavio ryšius.

II-as PAL kongresas įvyko Urugvajuje, Montevideo mieste 1963 m. vasario 22-26 dienomis. Šiame kongrese pirmą kartą dalyvavo iš Kanados anuometinis Pasaulio Liet. Bendruomenės pirm. Dr. J. Sungaila su Ponia, o iš Š. Amerikos ponia Gražina Sirutienė.

Šiame kongrese pirmą kartą lietuvių jaunimas turėjo savo sekciją - konferenciją ir meninius pasirodymus. Pradžią tam davė I-mas PAL kongresas Argentinoje, kai susipažino dviejų kraštų jaunimas ir nutarė surengti bendras atostogas šėkančiais metais Argentinoje, kas ir įvyko 1964 m. Kordobos kalnuose, kur dalyvavo iš trijų kraštų jaunimas: Argentinos, Brazilijos ir Urugvajaus.

III-as kongresas įvyko 1965 m. vasario mėn. 17-21 dienomis San Paulo mieste, kuriame pirmą kartą taip gausiai dalyvavo iš Š. Amerikos lietuvių delegacija: Amerikos Liet. Bendruomenės anuometinis vice-pirm. N. Nasvytis, BALFO Reikalų vedėja ponia E. Armanienė, VLIKO pirm. Vael. Sidzikauskas, (kuris dalyvavo ir I-me kongrese); vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, Liet. Fondo pirm., prel. Ignas Albavičius - Katalikų Š-gos pirm. J. Kapočius, Liet. Enciklopedijos leidėjas, rašytojas Alg. Gustaitis, p-lė S. Narkeliūnaitė, diplomatinis šefas - St. Lozoraitis iš Italijos.

Šiame kongrese labai daug prisidėjo brazilų katalikų jaunimas - "Sociadado Braziloira de Defensa de Tradicao, Familia e Propiedado" kuris jau prieš kongresą darė skelbimus apie kongresą ir svarbesnius San Paulo laikraščius. Visą kongreso laiką šis jaunimas lydėjo ir rėmė lietuviškas rezoliucijas bei lietuvių reikalus.

Taip pat šio kongreso metu gimė Pietų Amerikos Lietuvių Taryba, kuri savo tikslu pasistatė tęsti kongresų rengimus ir nutarimų vykdymo prižiūrėjimą bei rėmimą. Šiame kongrese, kaip ir kitose meno programose pasirodė trijų kraštų jaunimas: Argentinos šokių ansamblis "Rambynas", Brazilijos Studentų šokių grupė ir Urugvajaus "Gintaro" ansamblio keli atstovai.

Iš eilės IV-tas PAL kongresas turi įvykti Argentinoje 1967 metais. Argentinos lietuviai šiam kongresui jau pradėjo rimtai organizuotis. Argentinos organizacijos ir spauda, susispietusios prieš Argentinos Liet. Organizacijų ir Spaudos Tarybos, kuriai vadovauja p. Jonas Čikštas. 1965 m. rugp. 8 d. sušaukė tam tikslui visų organizacijų ir spaudos atstovus, kurie išrinko bendrą kongreso komisiją iš visų organizacijų šėkančiai: 1. L. Sruoga iš Pramonininkų ir Prekybininkų Są-gos, 2. J. Gilvydį iš Lietuvai Laisvinti Centro, 3. Z. Juknevičių iš Radio Valandėlės, 4. K. Kliaugą nuo Lietuvių Susivienijimo Arg., 5. J. Mičiudą nuo Arg. Liet. Centro, 6. St. Dabronį nuo "Laiko" laikraščio, 7. kun. A. Steigvilą nuo Lietuvių parapijos, 8. P. Gudelevičių nuo Arg. Liet. Bendruomenės, 9. K. Misiūną nuo Sv. Cecilijos choro, 10. T. Jasinevičių nuo šokių ansamblio "Rambynas", 11. Br. Marcinkevičių nuo "Mindaugo" draugijos, 12. K. Norkų nuo "Arg. Liet. Balso" laikraščio, 13. Kv. Runimą nuo Meno Mėgėjų grupės, 14. Dr. J. Simanauską nuo lietuvių akademikų, 15. Ant. Švarlį nuo Liet. Bendruomenės Rosario, 16. A. Bagdonienę nuo moterų draugijos "Birutė". Vėliau dar prisidėjo ir sportininkai su p. J. Petraičiu priešakyje.

Iš šios komisijos 1965 m. spalio 15 d. buvo išrinktas Kongreso Vykdomasis Komitetas iš penkių asmenų, kurie vėliau pasiskirstė parei-

gomis: Z. Juknevičius-pirmininkas, J. Mičiudus-vicepirmininkas, St. Bakronis-I sekretorius, kun. A. Steigvila-II sekretorius ir K. Kliuga-iždininkas.

Vykdomasis komitetas sudarys šias pagalbines komisijas:

1. Finansų komisija, kuri rūpinsis sukelti reikalingas lėšas.
2. Jaunimo Komisija, kuri apjungs visą Argentinos ir užsienio jaunimą.
3. Spaudos komisija, kuri rūpinsis propaganda tarp lietuvių ir vietinių.
4. Parengimo ir meno komisija, kuri rūpinsis kongreso parengimu mene.
5. Sportininkų komisija, kuri rūpinsis pravesti sporto rungtynes.
6. Svečių priėmimo komisija, kuri rūpinsis svečių priėmimu ir jų apgyvendinimu.

Po trijų kongresų matosi aiškūs darbo vaisiai, kuriuos galima suglaustai nusakyti sekančiai. Visų pirma visuose trijuose Pietų Amerikos kraštuose įvyko didelis lietuvių suartėjimas ir susipažinimas. Kitas labai svarbus faktas, kad tų trijų kraštų jaunimas turėjo progos susipažinti ir užsidegė dideliu entuziazmu ir toliau aktyviai dalyvauti kongresuose su menu ir šokiais, bei studijomis, kartu įsijungė į rengimo darbus, ruošia bendras vasaros atostogas, pasikeičia korespondencijomis ir atvyksta vieni kitus aplankyti.

Bė to, kiekvienas kongresas nuaidėjo per visą kraštą: per radiją, televiziją ir spaudą. Vietiniai sužinojo daugiau apie mūsų istoriją, apie mūsų laisvės vedamas kovas. Taip pat šie kongresai tarp laisvojo lietuvių pasaulio paliko didelį atgarsį. Pavyzdžiui: trečiajame kongrese iš viso pasaulio kraštų buvo gauta nuo visų didesnių draugijų, atstovybių sveikinimai.

Tokiu būdu Pietų Amerikos lietuvių kongresai nuaidėjo per visą laisvąjį pasaulį, pasiekė net Jungtinių Tautų sales, vietinių vyriausybių žmonės, sukėlė naują bangą, kuri nuvingiavo iki pavergtos Lietuvos ir tenai mūsų broliai ir sesės išgirdo, kad Pietų Amerikos lietuviai vieningai ir solidariai darbuojasi dėl savos Tėvynės išlaisvinimo.

Vykdomasis IV Kongreso Komitetas

BALFO METINĖS VEIKLOS APŽVALGA

Nėra sunkesnio uždavinio, kaip atostogaujančiam Balfo Rėmėjui įdomiai pateikti finansines apyskaitas, ypač skaitlines suaukotų ir šalpai išleistų pinigų. Mažai kam tai įdomu, bet reikia, nes keli šimtai balfininkų rinko dolerį prie dolerio, jiems įdomu, kiek Balfas per metus gavo pinigų. Tūkstančiai varge lietuvių buvo Balfo sušelpsti, tačiau jų daugumas šių apyskaitų nemato, nes jie pavergti ir piautuvo ir kujo sukaustyti.

Apyskaitų Metai. Pagal įstatus Balfo apyskaitų metai pradedami liepos 1 d. ir baigiami birželio 30 d. Tačiau didžioji dalis įplaukų būna gruodžio-sausio mėn., kada į Centrą susiunčiami vaju pinigai. Vėl įdomu, kad paskutiniu laiku tai vienas tai kitas teismas prisiunčia Balfui didesnes sumas pinigų, už kuriuos liepia siųsti siuntinius į Lietuvą giminėms ar neturtingiesiems pagal mirusio valią.

Balfo pajamos pinigais per metus jau kelintą kartą perkopia per 100.000 dolerių. Tačiau ne visus tuos pinigus valdo Centro Valdyba. Mat, geras trečdalis tos sumos pačių aukotojų ar testamentų nurodytas - naminuotas. Kelių metų apyskaitas pavarčius, galima tvirtinti,

kad 1965/66 metais Balfas nebuvo užmirštas, nes surinkta rekordinė suma.

Metinės Balfo pajamos. Balfas apyskaitinių metų laikotarpyje turėjo 107.029 dol. pajamų, kurios susidarė šitaip: suaukota bendrai šalpai 66.553 dol., Vasario 16 gimn. 26.303; Saleziečių gimn. 8.226. Be to, turėta dar ir kitų pajamų: 1351 asmuo užsimokėjo nario mokesčių, gauta nuoma iš Balfo namo 1.155 dol. ir kitos pajamos dar siekė 3.439 dol. Balfo metinės išlaidos - 99.000 dolerių. Surinktas aukas ar gautus pinigus, Balfo Centro Valdyba netaupė juodai dienai, nors lengva ranka jų pirmam paprašiusiam ir nebarstė.

Suaukoti mokykloms pinigai ten ir buvo nusiūsti. Kai Vasario 16 gim. atsidūrė bado pavojuje, Balfas iš savo kišenės dar ten nusiuntė 7.400 dol., kurie išgelbėjo tą vargo mokyklą. Sibiro tremtinių šalpai /Lietuvoj ar Sibire/ išsiūsta 30.255 dol., už vaistų ir rūbų siuntams Lenkijon sumokėta paštui 4.780 dol. Vokietijos lietuvių tremtiniams išdalinta pinigais 4.797 dol. /nusiūsta ir siuntinių/. Kitų tuzino šalių lietuvių šalpai, neskaitant siuntinių, išleista grynaus pinigais 2.460 dol. /JAV lietuviams tik 334 dol. / Balfo namo ir įstaigos išlaikymas /šiluma, šviesa, apdrauda, remontai/ per metus kainavo 1.687 dol. 2-jų tarnautojų algos 7.018 dol., kelionėms išleista 466 dol., telef., telegr. 284 dol., pašto ženklams 805 dol., veiklos skatinimui 262 dol. Būta dar visokių kitokių mokesčių ir išlaidų, kaip siuntinių pakavimo ir raštinės medžiaga, įvairios privalomos apdraudos, nario mokesčiai ir panašiai. Taip metų gale iš surinktų sumų išleidus 99.016 dol. liepos 1 d. atliko 8.013 dol., kurių kažin ar užteks vasarai iki ateis naujas Balfo 1966 metų rudens derlius.

Apyskaitų palyginimai. Apyskaitos nėra įdomios, jei negalima jų palyginti su pereitais metais, arba pav. kokios buvo Balfo pajamos ir išlaidos prieš dešimt metų, 1955/56 m. Balfas turėjo 97.286 dol. pajamų, šiemet 107.029 dol. Vasario 16 gimn. tada buvo suaukota 28.029 dol.; šiemet 26.303 dol. Narių tada buvo 1.266; šiemet 1.351 /Balfo teisėtais nariais laikomi tik nario mokesčių užsimokėjusieji/. 1965 metais Sibiro lietuvių šalpai buvo skirta 5.350 dol., šiemet išleista 30.255 dol. Bendrai šalpai prieš dešimt metų buvo suaukota 55.989 dol., o šiemet 66.553 dol. Kelionės ir veiklos skatinimui tada buvo išleista 2.127 dol. - šiemet tam pačiam reikalui 798 dol. Įstaigos tarnautojų algom buvo išleista 8.076 dol., šiemet 7.118 dol. Gėrybių tvarkymui sandėliuos buvo išleista 2.170 dol. dabar 1.474 dol. Čia reikia pastebėti, kad prieš dešimt metų Balfas tik retais atvejais siuntinėjo individualius siuntinius iš Centro, viskas buvo daroma iš Vokietijos, kur įstaigos išlaikymas kainavo apie 10.000 dol. Dabar Balfas užsieniuose apmokamų tarnautojų ar įstaigų nebeturi, yra tik neapmokami Balfo įgaliotiniai Italijoje, Vokietijoje-3, Prancūzijoje bei Pietų Amerikoje.

Suprantama, kiekviena statistika ar palyginimas reikalingas platesnio paaiškinimo, deja tam reikalui čia nėra nei laiko nei vietos. Tačiau iš apyskaitų aiškiai matyti, kad prieš dešimt metų Balfo veikla visu svoriu reiškėsi Vokietijoje - šiuo metu pavergtoje Lietuvoje ar Sibiro tremtinių labai ir dar vienas dėmesio vertas reiškinys: Balfo veikla nesilpnėja, o stiprėja.

Pabaigai reikia pažymėti, kad Centro įstaiga finansų tvarkymui sugaišo, palyginti labai mažai laiko. Daug daugiau buvo dirbta šelpiamųjų bylas vedant, siuntinius siunčiant, imigraciją tvarkant, santykius su Valdžios įstaigomis ar skyriais palaikant.

BALFO METŲ GĖRYBĖS

Metų bėgyje Balfu Centre buvo gauta 107.029 dol. pinigais, tačiau be pinigų Balfas dar gavo iš savo rėmėjų 27.340 svarų rūbų, 4.961 knygų, vaistų, žaislų, plokštelių ir kitų materialinių gėrybių, kurios buvo panaudotos šalpai. Visų gautų gėrybių vertė siekė 45.971 dol. Taigi su gėrybėmis per metus Balfas turėjo pajamų 153.000 dol.

Balfo šalpa rūbais. Kadais Balfas siųsdavo didelius kiekius maisto ir rūbų tremtiniams, nes anie gyveno stovyklose, lengva buvo padalinti. Dabar stovyklų jau nebėr, tad tenka siuntinėti individualiai, paprastais pašto paketais. Daugiausia vartotų rūbų pasiūsta Lenkijos lietuviams, net 451 siuntinys. Vokietijon pasiūsta 55 siuntiniai, į kitus kraštus 18. Vasario 16 gimnazijai, Saleziečių gimnazijai ir Argentinon nuvežta laivais didesni Balfo rūbų kiekiai. Taigi vartotų rūbų šalpai buvo panaudota 29.410 sv. Dalis netinkamų rūbų-atrankų buvo parduota. Liepos 1 d. sandėly dar liko 4.910 svarų, kurie vietos lietuvių nuolat papildomi.

Į Lietuvą ar SSR galima buvo siūsti tik naujas medžiagas ir už jų persiuntimą brangiai mokėti. Į ten buvo išsiūsta 361 siuntinys ir už juos sumokėta gryniais pinigais 30.255 doleriai. /1964/65 metais-284 siuntiniai už \$ 18.294./

Į Lenkiją dar pasiūsti 62 vaistų siuntinukai 701 dol. vertės. Į įvairius kraštus išsiuntinėta Balfui suaukotos knygos. Tokių knygų siuntinių buvo: Australijon 49, Brazilijon 28, Vokietijon 14 ir į kitus kraštus 47. Viso išsiūsta 138 knygų siuntiniai, kurių vertė siekė 4.581 dol. Knygų Balfo dar liko už 2.650 dol. /Yra ir du Liet. Enciklopedijos rinkiniai/.

Sumažintas rūbų siuntimas Lenkijon. Lenkijos lietuviai yra daugumoje neturtingi, o rūbai ten labai brangūs. Balfas turi ir rūbų ir gali visiems padėti. Deja, prie Lenkijos lietuvių šliejasi gudai, lenkai ir įvairūs spekuliantai. Už 50 zlotų /pusę dolerio/ lietuvis /jaunas ar senas/ parašo lenkui lietuvišką prašymą į Balfą ir laukia siuntinio. Tik gerai įgudus galima panašius prašymus atrinkti. Balfo Centre turime kartotekas per 2.677 Lenkijos lietuvių šeimų, kurias esame paskutiniu laiku šelpę. Tai sudarytų per 10.000 žmonių. Jiems ir buvo siunčiama parama rūbais, vaistais/retai knygos ar pinigai/.

1965/66 metų bėgyje, Balfo Centro Valdybai nutarus, prašymai iš Lenkijos buvo labai stropiai atsijojami, tačiau ir dabar dar vienas kitas nevertas galėjo siuntinį iš Balfo išgauti. /Tie apsimetėliai dabar labai dažnai kreipiasi pas atskirus lietuvius, ne į Balfą/.

Vieni aukoja, kiti gauna. Balfo šeima yra dvilypė. Vieni, daugumoje JAV lietuviai, aukoja pinigus ir gėrybes. Jie yra susibūrę į 63 veikiančius skyrius. Kai kurie savo aukas tiesiai į Balfą prisiunčia. Balfas turi 1.351 apsimokėjusį narį, kiek yra rėmėjų-sunku pasakyti. Galima spėti jų būsiant per 10.000. Kiek yra šelpiamųjų - Balfo Centras turi tikslesnius davinius.

Didžiausias šalpos reikalingų skaičius bene bus Lietuvoje ir Sibire. Deja, ne visi jie apie Balfą žino, dar mažiau kas gali į Balfą krėiptis, tačiau Balfo šalpa Lietuvoj ar Sibire paskutiniu laiku pasiekė 1.274 šeimas. Kitas didelis šelpiamųjų būrys yra Lenkijoj. Balfas yra sušelpęs 2.677 liet. šeimas Lenkijoj, kai kuriems per metų eilę buvo nusiūsta iki dešimt siuntinių. Vokietijoj Balfo šalpos prašė ir gavo 455 šeimos, Prancūzijoj 25, Argentinuoj 19, Brazilijoj 17, JAV 24, Belgijoj 15, Austrijoj 11. Kituose kraštuose,

Visi naujai išrinktos valdybos nariai yra mūncheniškiei, tad gali- tikėtis, juk darbo ir pasitarimų posėdžiai galės vykti dažnai ir sklandžiai.

Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjunga. Vokietijos Lietuvių studen- tų sąjungos valdybos adresas yra pasikeitęs sekančiai: R. Baliulis, 2 Hamburg 80, Erasredder 32. VLS valdyba buvo išrink- ta 1964 m. liepos 19 d. Bad Godesberge. Valdybą sudaro: pirmininkas - R. Baliulis, nariai G. Bauras ir B. Cepulevičius.

APYLINKIŲ GYVENIMAS

Bocholt. Š. m. rugpiūčio 7 d. įvyko metinis apylinkės susirinkimas. Išrinkta nauja PLB Apylinkės Valdyba, kuri pareigomis pasiskirstė sekančiai: Pirmininkas - J. Petraitis, išdininkas - A. Blinkevičius, narys - A. Bacevičius. Revizijos komisijon išrinkta: A. Demeikis ir V. Šimkevičius.

-x-x-x-

Köln-Bonn. Š. m. liepos 10 d. įvyko Köln-Bonn apylinkėse gyvenančių lietuvių steigiamasis susirinkimas. Susipažinus su PLB Vok. Kr. sta- tutu, nutarta įsteigti PLB Köln-Bonn apylinkę ir išrinkta sekan- čios sudėties PLB apylinkės valdyba: pirmininkas - K. Dikšaitis, sek- retorė - R. Tažytė ir išdininkas - M. Kiužauskas.

Susirinkimas praėjo pakilioje nuotaikoje. Vietoje surinkta šių me- tų solidarumo įnašai ir nutarta iki sekančio susirinkimo apjung- ti visus šioje apylinkėje gyvenančius tautiečius. Naujai išrinkta apylinkės valdyba deda pastangas ir tikisi, kad lietuviškos bend- ruomenės organizacija ras pritarimą ir tų tautiečių tarpe, kurie steigiamajame susirinkime nedalyvavo.

-x-x-x-

Memmingen. Šiais metais Lietuvišką vargo mokyklą lanko 10 moki- nių. Mokyklai sėkmingai vadovauja M. Budriūnas. Tautinių švenčių pro- gomis mokiniai gražiai pasirodo su pritaikintomis programomis.

-x-x-x-

Kaiserslautern. Š. m. liepos mėn. 16 d. įvyko PLB Kaiserslautern'o apylinkės metinis narių susirinkimas. Išklausus apylinkės valdy- bos pranešimą ir revizijos komisijos pasisakymą, valdybos apyskai- ta patvirtinta ir išrinkta nauja apylinkės valdyba, kuri pareigo- mis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas - Vyt. Mustaikis, sekretorius - Alg. Jusevičius ir išdininkas - Ant. Subačius. PLB Kaiserslautern'o apylinkės kontrolierium išrinkta p. Veronika Grovienė.

-x-x-x-

Mülheim/Ruhr. Čia įvyko visuotinas PLB apylinkės narių susirinki- mas, kurio metu atsiveikinta su ilgamečiu tos apylinkės pirminin- ku A. Šiugždiniu. Palinkėta jam daug sėkmės naujoje vietoje ir nau- jose pareigose. Išrinkta nauja PLB apylinkės valdyba: pirmininkas - R. Lange, sekretorė ir išdininke p. A. Samukienė.

-x-x-x-

Hüttenfeld.

XIII Studijų savaitės dalyviai paaukojo Vasario 16 gimnazijai: prof. dr. J. Eretas - 20. - DM.; dr. J. Tininis - 30. - DM.; dr. J. Grinius - 50. - DM.; dr. J. K. Čoginskas - 50. - DM.; Kavaliūnas - 20. - DM.; kun. L. Musteikis - 20. - DM.; mok. A. Palavinskas - 20. - DM.; dr. P. Reklaitis - 15. - DM.; A. Lin-

gė - 10.-DM.; p.Baltis-10.-DM.;R.Baliulis-10.-DM.;

XIII Studijų savaitės metu,Kr.Valdybos nario,kun.A.Bungos pastangomis parduota lietuviškų knygų papiginta kaina už DM 146.-

Tautos šventė Vasario 16 gimnazijoje

Kaip kiekvienais metais,taip ir ši kartą,lietuvių Vasario 16 d. gimnazijoje buvo iškilmingai minima Tautos šventė-rugsėjo 8 d. Jau prieš šventę istorijos mok.klasėse mokiniams paaiškino šios šventės prasmę,o patys mokiniai ruošėsi pasirodymui.Pati šventė buvo pradėta vėliavos pakėlimu.Kap.kun.J.Riaubūnas katalikams atlaikė pamaldas ir pasakė šiai šventei pritaikytą pamokslą.

Akademinė minėjimo dalis įvyko Vasario 16 gimnazijos salėje,kur direktorius kun.dr.P.Bačinskas tarė atidaromąjį žodį,trumpai aptardamas šios šventės reikšmę.Dienos progai ir mokiniams pritaikytą paskaitą skaitė Lietuvos istorijos mok.dail.A.Krivickas,mėgindamas palyginti Vytautą su Vasario 16 gimnazijos moksleiviais.Jo žodžiais,Vasario 16 gimnazijos mokinių bei Vytauto tikslai ir darbai yra tie patys,tik priemonės skiriasi.Tiek Vytautos kovojo už Lietuvos nepriklausomybę ir laisvę,tiek Vasario 16 gimnazijos moksleiviai ruošiasi tėvynės išlaisvinimo darbui.Savo mintis paskaitininkas labiau išryškino,atvaizduodamas pasikalbėjimą su iškapų prisikėlusiu Vytautu,kuris apsilanko Vasario 16 gimnazijoje ir dalinasi su mokiniais ir mokytojais savo mintimis.

Po paskaitos sekė meninė programos dalis,kurią,kaip visuomet,atliko patys mokiniai.Marija Kuršytė(III kl.),Alfredas Bružaitis(V kl.) ir Aldona Subačiūtė(III kl.) labai gražiai padeklamavo po vieną eilėraščių,o gimnazijos mergaitės šokėjos,lydimos akordeonisto A.Staruko(VIII kl.),pradžiugino susirinkusius lietuviškais šokiais.

Programą užbaigė mok.K.Motgabio vadovaujamas gimnazijos choras,sudainuodamas "Žinau aš gražią šalį","Ten kur žaidžia Nemunėlis",ir "Leiskit į tėvynę".Po to,programos pranešėja Jūratė Jurkšaitė(V kl.),padėkojusi visiems dalyviams,kvietė visus atsilankyti į šokius,kurie įvyko po trumpos pertraukos,toje pačioje salėje.

Vakare Tautos šventė buvo baigiama tariant kun.direktoriui dr.P.Bačinskui trumpą užbaigos žodį ir nuleidžiant vėliavą.

Vasario 16 gimnazijos direktorių pasikeitimas

Š.m.rugsėjo 4 d. Vasario 16 gimnazijos salėje,gražus būrelis gimnazijos mokinių,mokytojų,tarnautojų ir svečių atsisveikino su buvusiu gimnazijos direktorium kun.Br.Liubinu ir sutiko naująjį direktorių kun.dr.Petrą Bačinską.

Vokietijos KV p-kes Jonas K.Valiūnas tardamas šia proga žodį trumpai suminėjo kun.Br.Liubino nuopelnus per 4 paskutinius metus jam vadovaujant Vasario 16 Gimnazijai,padėjo už jo nuosirdų darbą ir prašė neužmiršti gimnazijos ir ateityje,o taip pat nepasitraukti iš visuomeninės veiklos.Palinkėjo jam geriausios sėkmės naujame darbe.

Pristadydamas naują direktorių kun.dr.P.Bačinską,KV pirmininkas suminėjo svarbiausius jo gyvenimo įvykius.Kun.dr.P.Bačinskas

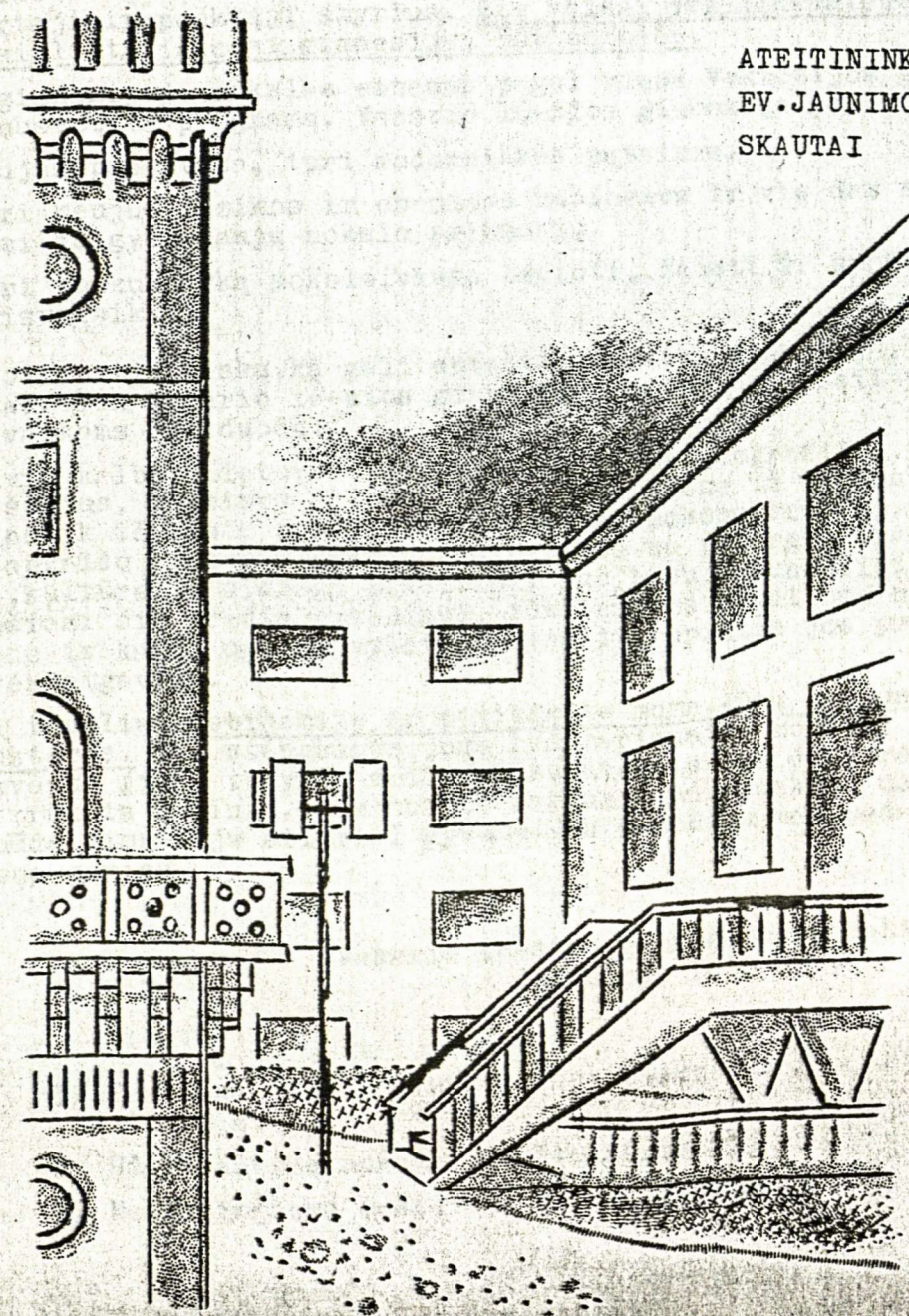
KVIETIMAS
JAUNIMUI

MES ESAME

VASARIO 16 GIMNAZIJOS
MOKINIAI

MUMS TRŪKSTA DRAUGŲ .
ATEIKITE PAS MUS MOKYTIS .
MUMS IR JUMS BUS LABAI SMAGU
IR MALONU .

ATEITININKAI
EV. JAUNIMO RATELIS
SKAUTAI

J U O A N K Š Č I A U

Sutrumpinti mokslo metai, šiemet Vokietijoje baigiasi lapkričio pabaigoje ir naujieji mokslo metai prasideda gruodžio pradžioje. Daug lietuvių ir lietuvių kilmės vaikų baigs pražios mokyklas ketvirtąjį ir penktąjį skyrius. Šie vaikai yra tinkamiausi kandidatai lietuviškajai gimnazijai Hüttenfelde.

Mūsų gimnazijoje mokslas einamas pagal visos Vokietijos gimnazijoms nustatytą programą. Vasario 16-sios gimnazija yra:

- 1/ Naujai pastatyta, turi modernišką patalpą.
- 2/ Turi naujus fizikos ir chemijos kabinetus ir vis dar stengiamasi įsigyti naujų mokslo priemonių.
- 3/ Turi puikų parką moksleiviams bėgioti, žaisti ir sportuoti laisvalaikio.

Ji duoda netik viską, ką gali suteikti vokiška gimnazija, bet dar daugiau. Tik Vasario 16-sios gimnazija, be bendro išsilavinimo, mūsų vaikams dar duoda:

Lietuvių kalbą, Lietuvos istoriją, Lietuvos geografiją, tautinius šokius, tautines dainas. Vaikai čia diena iš dienos per metų eilę netik išmoka kas visose mokyklose mokoma, bet tuo pačiu metu apvaldo lietuvių kalbą, susipažįsta su pavergtu kraštu, jo gamta, kultūra ir didinga praeitimi. Tuo būdu, jaunuoliai čia paruošiami šio krašto gyvenimui, aukštesnėms studijoms universitetuose ir kartu ugdomi mylėti tėvynę ir rūpintis jos prarastos laisvės atgavimu.

Mieli tėveliai, nebijokite ir patikėkite mums Jūsų jaunos sūnus ir dukteris. Mes stengsimės juos kuo geriausiai mokyti, auklėti ir įkvėpti jiems tėvynės meilę. Mūsų ateitis yra Jūsų rankose. Mums trūksta mokinių. Jūs turite vaikus, tad siųskite mums ir tuo būdu gimnazija stipriai gyvuos. Juo ankščiau tai padarysite, juo bus geriau.

Vasario 16-sios gimnazijos Direktorius
dr. Petras Bačinskas

- P.S.
- 1/ Prašymus siųsti direktoriaus vardu iki š.m. lapkričio mėn. 10 d.
 - 2/ Už išlaikymą mokama DM 55.- mėnesiui
 - 3/ Neturtingiems mokiniams daromi palengvinimai.

~~~~~  
~~~~~